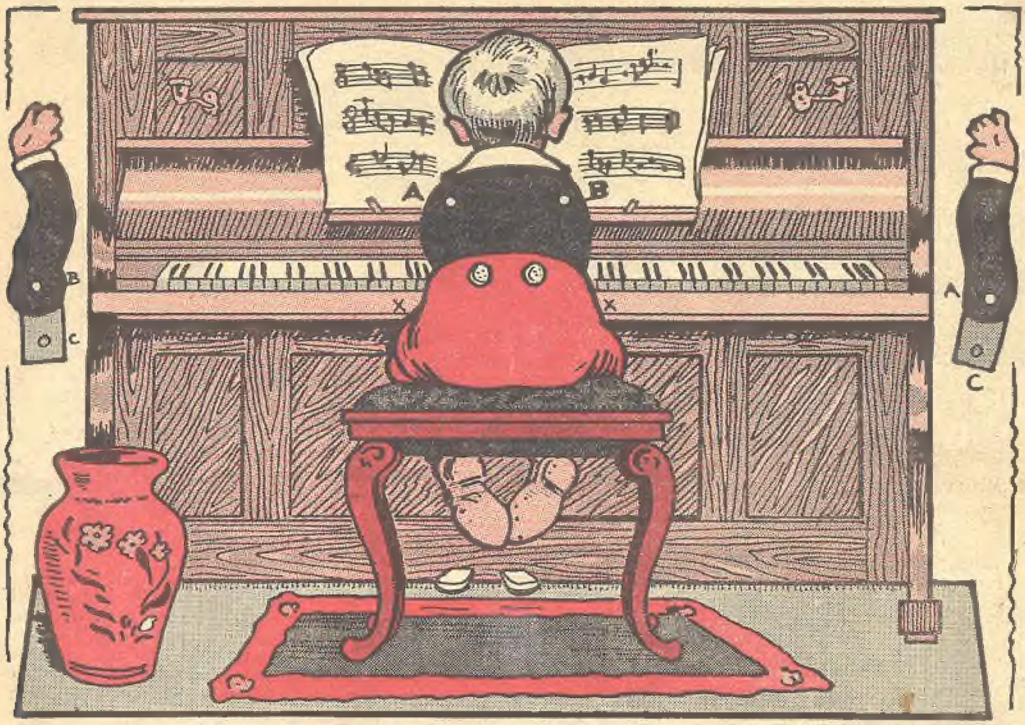
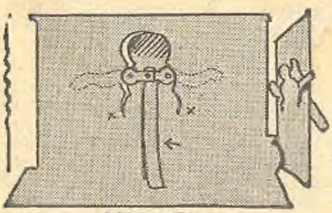
SJORS

BEHOORT BIJ PANORAMA 1 OCTOBER 1936

MODEL.

PAULTJE'S PAKKEND PIANOSPEL

HET is de moeite waard kleinen Paul te zien pianospelen, omdat uit zijn houding en zijn bewegingen duidelijk blijkt, dat onze vriend er geheel en al „bij" is. Plak dus deze plaat maar eens op stevig karton, laat haar onder een stapel boeken drogen en knip Paul met zijn piano, de beide armen en de grijze lip C netjes uit.

Snijd vervolgens met een scherp mesje de omtreklijn van Paul's romp en hoofd uit, te beginnen bij het kruisje links en te eindigen bij het kruisje rechts op de piano.

Steek de beide armen door de gleuf, waarbij de gaten C in de grijze uiteinden achter Paul te liggen komen. Dan worden door de witte punten A en B in Paul's schouders papierklemmetjes gestoken, die vervolgens door de gaten A en B van de armen gaan en daarna omgebogen worden.

Ten slotte wordt de lange lip C met een papierklem, die door het gat in het uiteinde en vervolgens door de gaten C van de armen gestoken wordt, aan de armen bevestigd. Wanneer je de lip C dan op en neer beweegt, zul je verbaasd staan over Paultje's muzikale vaardigheid. De modelschets laat links de achterzijde van de samenstelling en rechts een zij-aanzicht zien.

TANTE RIEN VERTELT

Mimi en Willie kregen haar levensgeschiedenis te horen, toen ze bij moeder een bezoek kwam afleggen.

MIMI en Willie zaten gezellig te spelen met een klosje, toen ze tante Rien met haar koffertje in haar mond over het muurtje zagen wandelen.

„Tante !" riepen Mimi en Willie verheugd.

Maar tante gaf geen antwoord, want ze had haar koffertje in haar mond. Ze sprong van het muurtje, liep toen naar de pruimeboom, sprong daar in en krabbelde langs de stam van de boom naar beneden.

Nu stond ze in de tuin en ze zette haar koffertje neer.

„Tante !" riepen Mimi en Willie weer.

„Dag, kinders," lachte tante Rien. „Zijn jullie blij, dat ik kom ? Mooi zo. Is moeder thuis ?"

„Moeder is achter het schuurtje," antwoordde Willie.

Toen gingen ze met hun drieën moeder opzoeken. Tante Rien liep voorop met haar koffertje, Mimi en Willie hingen aan haar staart.

Wat was moeder blij, toen ze tante Rien zag ! De twee poesen hadden elkaar heel wat te vertellen, maar eindelijk waren ze klaar en nu kwam tante Rien in de tuin, om een beetje te spelen met de twee kleine katjes, die al ongeduldig op haar zaten te wachten.

„Wat zullen we nu eens doen ?" vroeg tante Rien.

„Vertellen van vroeger," zeiden Willie en Mimi. Tante Rien vond dat best. Ze ging er op haar gemak bij zitten, rolde haar staart met een fraaie boog om zich heen en begon :

„Drie jaar geleden ben ik geboren in een groot huis. Dat huis stond in een straat naast vele andere huizen. Een tuin had het niet, en het was een hoog huis. We woonden een heel eind boven de grond. De mensen noemen dat bovenhuis, en een plaats waar zoveel huizen staan, vlak naast elkaar, noemen ze een stad.

....en ik viel zo maar in het water.

....en krabbelde langs de stam van de boom naar beneden.

Van mijn moeder herinner ik mij niet veel, want de mensen, waar ik was, gaven mij weg aan andere mensen, die net zo hoog woonden, in dezelfde stad. Ik had er eerst wel verdriet van, maar later waren die nieuwe mensen zo vriendelijk voor me, dat ik mijn verdriet gauw vergat. Altijd was ik thuis. Ik kon op een groot balkon spelen.... ja, jullie weten natuurlijk niet, wat een balkon is. Dat is een vloertje, dat zo maar hoog in de lucht hangt. Het is tegen het huis geplakt en er is ook een leuning om. Op dit balkon stonden veel planten en bloemen en er kwamen ook wel eens bijen, en het was er heel prettig en rustig. Ik kreeg veel te eten en iedere dag melk ; ik had het dus best.

Op straat mocht ik niet en ik wou dat ook liever niet ; ik durfde niet goed. Want door die straat reden veel wagens en veel auto's.

Jullie hebben toch wel eens een auto gezien ? Nou, door die straat reden iedere dag wel tien maal tien maal tien auto's, en ik heb eens gezien, dat er een hond overreden werd. Daarom wou ik ook niet in die straat. Ik ben een hele tijd bij die mensen in dat huis geweest en ze noemden me Cesariene. Daarom heet ik tegenwoordig nog tante Rien.

Maar op een dag merkte ik, dat er iets niet in orde was. Ik begreep, dat mijn mensen weg wilden gaan. Ze pakten alles in ; ze deden alles in kisten en koffers. Ik vond het niet leuk en ik hoopte maar, dat ik mee mocht. Maar dat ging niet. Ik weet niet, waar mijn mensen naar toe zijn gegaan, want toen alles in huis overhoop lag, kwam er een man en die had een mandje bij zich. Ik moest in het mandje en het deksel ging dicht. Nu werd ik een hele dag door elkaar geschommeld. Het leek wel of er geen eind aan dat geschommel kwam en ik werd er ziek van. Maar 's avonds werd het mandje open gedaan en toen was ik hier, in het huis bij Smits. Zo ben ik hier gekomen. Maar....

Wat had ik toen veel te leren. Ik was een stadskat. Ik was altijd in een hoog huis geweest in de stad en nu kwam ik ineens in een dorp. Nu woonde ik in een laag huis en 's zomers, als de deuren open stonden, kon ik zo maar naar buiten lopen.

De volgende morgen werden de deuren open gezet en ik liep de tuin in.

Daar kwam ik een andere kat tegen. Het leek me een aardig dier en ik ging er naar toe, maar die andere kat w à s niet aardig. Hij deed wel of hij aardig was, maar hij nam me mee naar een vijvertje, achter in de tuin. Hij zei, dat ik maar eens op het bruggetje moest gaan staan. Dat deed ik.... doch toen gaf hij me een duw en ik viel zo maar in het water. Ja, ik was een nieuweling. Ik wist nog niet, wat me allemaal te wachten stond.

Nog nooit ben ik zo nat geweest als die dag, en ik heb een uur in de zon zitten bibberen, voor ik weer droog werd.

Toen ben ik maar weer gaan wandelen. Ik kwam bij een sloot en daar rende eensklaps een bruin dier vlak voor mijn voeten langs. Ik schrok zo, dat ik een meter hoog sprong, maar later heb ik gehoord, dat het een rat geweest is, die nog veel banger was voor mij dan ik voor hem. Toen ging ik weer verder kijken. Plotseling stond ik voor een grote vogel, met een rode muts op en prachtige veren in zijn staart. Hij riep kukeleku. Daar schrok ik ook weer zo van.... Ik moest nog wennen aan kippen en een haan.

Nadat ik verder de tuin in gegaan was, kwam ik bij een hokje, waar vier witte dieren rondsprongen, die veel op katten leken. Ik dacht, dat het katten waren en ik begon met hen te praten. Maar het waren helemaal geen katten. Het waren konijnen en ze verstonden me helemaal niet.

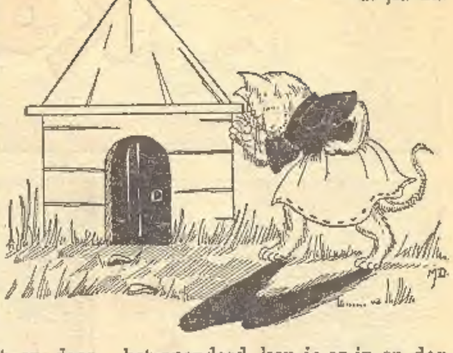
Toen ik die avond in de tuin liep, kwam er plotseling een dier naar mij toe met allemaal stekels op zijn rug. Ik liep hard weg, maar al spoedig zag ik, dat het dier stil bleef zitten. En nu begreep ik, dat het dier ook bang was. Ik heb later gehoord, dat het een egel was. Ja, zo heb ik aan allerlei dingen moeten wennen.

En tante Rien zat zachtjes met de moederkat te praten....

Maar mijn grootste avontuur is toch geweest met de foxhond van meneer de Waard. Jullie kennen die hond wel, hè ? Nou, tegen mij is hij altijd heel beleefd, want ik heb hem 'n poets gebakken.... dat was wat !

Je moet weten, dat er in mijn tuin een klein konijnenhok stond. Dat hok had een schuifje. Als je

....en ik lachte de fox uit.

het opendeed, kon je er in en dan kon je de schuif weer dicht doen.

Aan het schuifje had ik een touwtje vastgemaakt.

Die foxhond zat me altijd achterna. Maar ik had wat moois bedacht. Ik had een gaatje gemaakt in de wand van het hokje. Ik kon er net door.

Op een dag heb ik uren lang zitten wachten op de fox. Eindelijk kwam hij en weer zat hij me achterna.... ik rende naar het hokje en sprong er in. Hij sprong er ook in. Maar ik glipte er meteen aan de andere kant weer uit, door dat kleine gaatje. Meteen trok ik aan het touwtje, het schuifje viel dicht.... de fox zat in het hokje opgesloten, want hij was veel te dik, om door hetzelfde gaatje te kruipen als ik.

Ja.... dat was een mooi avontuur. Ik bleef bij het hokje zitten en ik lachte de fox uit. Hij blafte wel, maar er was niemand thuis en zo heeft hij uren lang in het hokje gezeten, voor zijn baas hem kwam verlossen.

Sedert die dag is de fox altijd beleefd tegen mij en daar ben ik blij om.

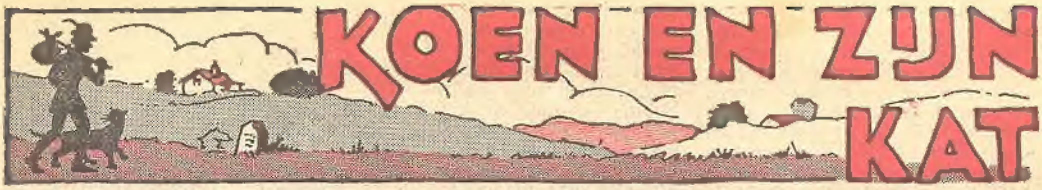
Ja, zo ben ik hier langzamerhand aan alles gewend en nu vind ik het hier heel prettig."

De zon was al aan het zinken.... moeder kwam om een hoekje kijken, want Willie en Mimi moesten naar bed. Maar eerst haalde tante Rien haar koffertje en daar kwam voor elk van de katjes een heerlijk stukje gebakken vis uit.

Mimi en Willie smulden. Een kwartiertje later sliepen ze, maar ze droomden alle twee van vijvers en foxhonden, van hoge huizen in de stad, waar balkons tegenaan geplakt zijn en van de honderden auto's, die door de straten rijden.

En tante Rien zat zachtjes met de moederkat te praten over het laatste nieuwtje uit de buurt. Ze spraken zachtjes, om de kleintjes niet wakker te maken....

A. v. O.

Woedend kwam de keukenmeid aangelopen, „Schaam je, ondeugende bengel!" schreeuwde ze tegen Koen, die van schrik de ham liet vallen. „Je hebt je kat geleerd te stelen!"

Het was maar gelukkig, dat op dat ogenblik de burgemeester van de stad er toevallig langs kwam. — „Wat is hier gebeurd?" vroeg hij verwonderd, en toen vertelde de keukenmeid van de gestolen ham.

Het bleek, dat de ham uit 's burgemeesters eigen keuken gestolen was. Koen vertelde onmiddellijk, dat hij er niets aan doen kon, omdat de kat het geheel uit zichzelf gedaan had.

„Je lijkt mij wel een eerlijke jongen toe!" sprak de burgemeester. „Als je wilt, kun je in mijn huis wonen, maar dan moet je ook voor me werken. Dat snap je."

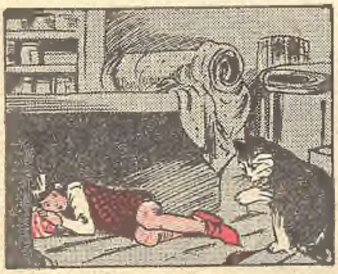
Koen nam dat voorstel gretig aan en volgde den burgemeester in de keuken. Daar aangekomen zei deze tot de keukenmeid: „Geef Koen en zijn kat eerst te eten en wijs hun dan een slaapplaats aan."

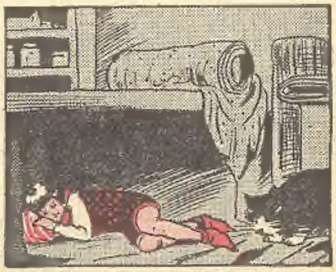
De keukenmeid was nog zo kwaad, dat ze den jongen alleen maar wat restjes gaf, terwijl ze mopperde: „Dat is goed genoeg voor jou. Je bent toch maar een bedeljongen!"

Nadat Koen toen het maal met zijn kat gedeeld had, bracht de meid hen naar het magazijn en zei daar: „Hier kunnen jullie gaan liggen waar je wilt — een bed heb ik niet voor je!"

Koen was zo vermoeid, dat hij zomaar op de grond ging liggen en daar al spoedig in diepe slaap viel. Maar de kat ging bij een groot gat in de vloer zitten en lette goed op.

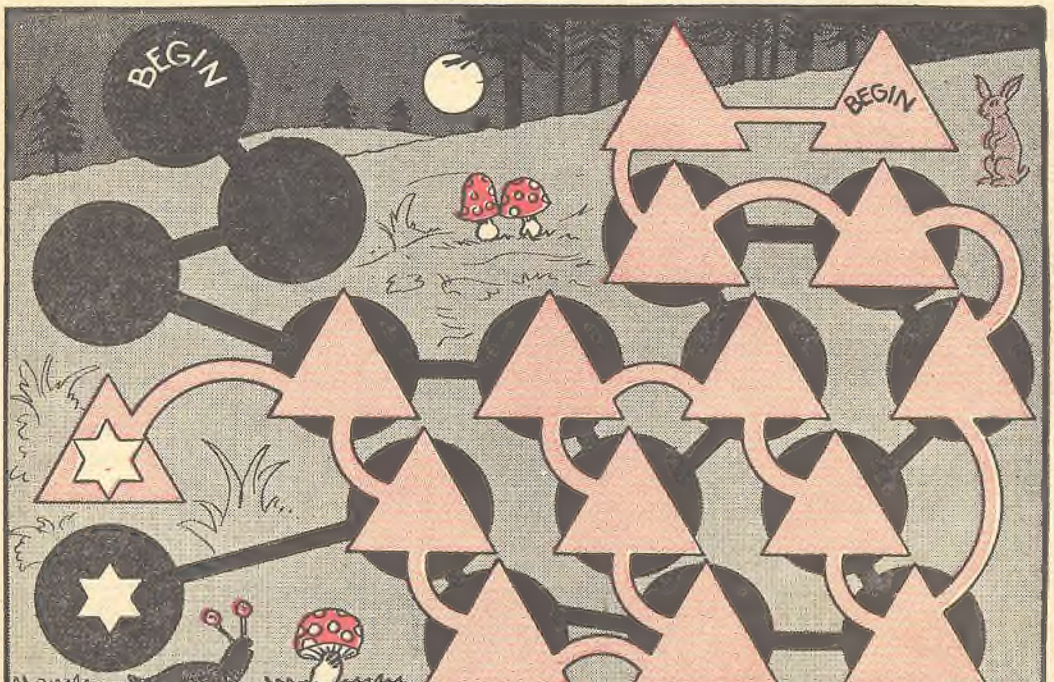
„Ik ben er zeker van, dat hier ratten in de buurt zijn," dacht het schrandere dier, en het legde zich op de loer, gereed om elke rat, die Koen zou willen kwaad doen, te bespringen.

MANESCHIJNKRIJGERTJE

TELKENMALE wanneer het volle maan is, gaat het er lustig toe in het grote bos, want dan spelen de vlugge elfjes en de slimme aardmannetjes samen krijgertje in het zilveren licht van de maan. Dan wieken de fijne vlindervleugeltjes der elfjes

(Vervolg op blz. 7)

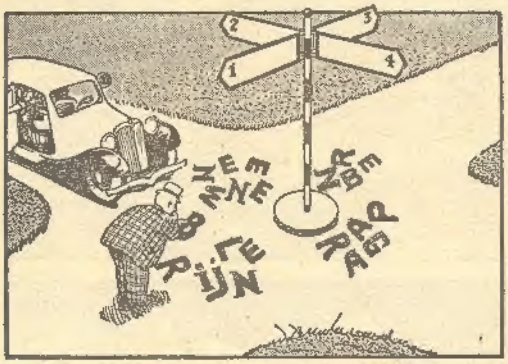

ONS EIGEN RAADSELHOEKJE

DE BESCHADIGDE WEGWIJZER

MENEER Tuffer en zijn vrouw maken samen per auto een rondreis door Europa, waarbij ze alle hoofdsteden der verschillende landen bezoeken willen.

Op een gegeven ogenblik komen ze bij een viersprong, waar een wegwijzer met vier armen staat, doch het ongeluk wil, dat alle letters, die op de wegwijzer stonden, losgelaten hebben en op de grond gevallen zijn; onder elke arm liggen de letters van de plaatsnaam, die op die arm stonden, door elkaar.

Toch slaagde meneer Tuffer er in, met behulp van de gevallen letters, voor elk der vier armen de bijbehorende plaatsnaam terug te vinden.

Doe je dat meneer Tuffer na, wanneer ik je nog verklap, dat elke plaatsnaam de naam ener hoofdstad van een land in Europa is?

Denk er aan, dat de letter, die meneer Tuffer op het plaatje in zijn hand houdt, bij de letters van wegwijzerarm No. 1 behoort.

Doe je best, de volgende week de oplossing.

LEGKUNSTJE

VOOR dit kunstje heb je tien gebruikte lucifers nodig. Je legt die voor je op tafel, en vraagt dan aan 'n vriendje of kennisje, of hij kans ziet om van dit tiental stokjes t w e e volledige vierkanten te maken. Wanneer hij 't kunstje niet kent, zal 't hem beslist niet meevallen, de oplossing te vinden. Want gewoonlijk probeert iedereen, de vierkanten even groot te maken. Dit gaat met behulp van vijf lucifers per vierkant natuurlijk niet. Maar — 't kunstje is tòch uit te voeren. Hoe? Dat laat bovenstaand voorbeeld ons duidelijk zien!

OPLOSSINGEN VORIG NUMMER

UIT DE GESCHIEDENIS VAN ZWITSERLAND

Ziehier hoe je de met een kruisje of punt gemerkte vakjes van deze plaat moest invullen.

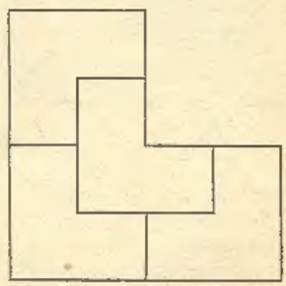
Wie van jullie heeft geweten, dat het plaatje een voorstelling geeft van Willem Tell, den Zwitsersen vrijheidsheld, die op het punt staat, met zijn armborst een appel van het hoofd van zijn zoontje te schieten?

Mocht je deze geschiedenis niet kennen, vraag dan maar eens aan moeder of vader, of als dezen geen tijd mochten hebben, aan je onderwijzer. Het is de moeite waard, want het verhaal van Willem Tell is heel mooi.

VERDEEL-PUZZLE

Ziehier de wijze, waarop de figuur in vier stukken van gelijke grootte verdeeld moest worden.

MANESCHIJNKRIJGERTJE

(Vervolg van blz. 5)

snel op en neer, en rennen de aardmannetjes op rappe voetjes haar achterna in jolig gejacht.

Maneschijnkrijgertje heet het spel, waarmee ze zich vermaken, een spel, dat bijzondere regels heeft, waaraan zowel de elfjes als de aardmannetjes zich strikt houden.

Die spelregels zullen we je deze keer eens meedelen, voor het geval, dat je ook lust mocht krijgen maneschijnkrijgertje te gaan spelen.

Maar daar je natuurlijk niet steeds zo gauw een groot bos bij de hand hebt en de maan ook lang niet altijd vol is, doe je beter het spel maar op de bijgaande plaat te spelen.

De voorbereiding

JE begint eerst de plaat, die op bladzijde 5 staat, in haar geheel op stevig wit karton te plakken, waarna je er een paar zware boeken op liggen laat, tot alles droog is. Die boeken zorgen er voor, dat de plaat mooi vlak blijft.

We knippen nu de plaat, het zeskant, de drie driehoekjes met de aardmannetjes en de drie cirkeltjes met de elfjes voorzichtig uit.

Van het zeskant maken we een tolletje, door in het witte puntje in het midden een gaatje te prikken en in dat gaatje een lucifer vast te maken.

Hiermede is het spel voor het gebruik gereed gemaakt, zodat we het nu over de spelregels van maneschijnkrijgertje zullen hebben.

Hoe de spelregels luiden

DAAR we het slechts met ons tweeën kunnen spelen, beginnen we er om te loten, wie van ons beiden elfje en wie aardmannetje is, en vervolgens loten we er om, wie het eerst de tol mag laten draaien.

Wie elfje is, plaatst nu een van zijn rondjes op het zwarte, ronde vakje links bovenaan, dat met het woord „Begin" gemerkt is, terwijl de speler, die aardmannetje is, een van zijn driehoekjes op het driehoekige vakje rechts bovenaan, dat eveneens het woord „Begin" draagt, aanbrengt.

Hij, die beginnen moet, brengt nu het tolletje aan het draaien, doch alleen wanneer de tol, na uitgedraaid te zijn, op het vakje „Begin" komt te rusten, mag hij zijn fiche op de plaat een vakje voorwaarts verschuiven.

Anders brengt zijn tegenspeler nu op zijn beurt de tol aan het draaien, om te trachten verlof te krijgen tot het beginnen van het spel.

Een speler, wien het gelukt is, het tolletje op „Begin" te laten rusten, mag voortaan zijn fiche telkens zoveel vakjes vooruit laten gaan, als het tolletje — telkenmale wanneer het zijn beurt van draaien is — aangeeft. Het cijfer 8 betekent dus: 8 vakjes vooruit.

Komt het tolletje echter op „Een vakje achteruit" te rusten, dan moet de betreffende speler zijn fiche een vakje terugschuiven.

Geeft het tolletje aan „Halt", dan mag men zijn fiche niet verschuiven en is de tegenspeler weer aan de beurt.

Elke speler mag natuurlijk maar eenmaal draaien, wanneer het zijn beurt is.

Wanneer een fiche op een vakje komt te liggen, dat reeds door een ander fiche bezet is, dan wordt dit laatste uit het spel genomen, terwijl zijn eigenaar weer met een ander fiche bij het vakje „Begin" moet aanvangen.

Het doel van het spel is nu, te zien wie van ons beiden het grootste aantal zijner fiches naar het einddoel, het vakje met de witte ster links onderaan, kan brengen. Het einddoel van het elfje is natuurlijk de cirkel met de ster; dat van het aardmannetje het driehoekje met de ster.

Probeer dit spel maar eens; je zult ondervinden, dat het heel onderhoudend en nog lang niet zo gemakkelijk is.

EEN der grootste gierigaards, die ooit bestaan heeft, was de Engelsman John Elwes, die in de 17de eeuw geleefd heeft. Hij was schatrijk, want toen hij stierf, liet hij maar eventjes tien millioen gulden na. Niettemin was hij zó gierig, dat hij ten slotte van honger overleed. Uit zuinigheid liet hij steeds enkel maar de achterpoten van zijn paard beslaan. Zo weinig hij voor zichzelf besteedde, zo veel had hij echter voor anderen over. Duizenden guldens verloor hij, doordat hij arme mensen geld leende, dat hij nooit terugkreeg.

* * *

DAT het eiland Madagascar aan de Oostkust van Afrika een Franse kolonie geworden is, heeft Frankrijk te danken aan de handigheid van een van zijn matrozen, Marius Cazeneuve geheten. Toen Cazeneuve met zijn schip eens het toen nog onafhankelijke eiland bezocht, was juist de koningin ziek. Hij genas haar en toen zij later in geldzorgen verkeerde, zorgde hij er voor, dat de Franse regering haar een lening van 10 millioen francs verschafte. In 1897 droeg de koningin al haar rechten aan de Franse staat over.

* * *

VAN poppenhuizen hebben ook de kinderen in vroeger tijden veel gehouden. Al in 1658 liet hertog Albrecht V van Beieren voor zijn dochtertje een poppenhuis maken; de meubeltjes zijn nog altijd bewaard gebleven en staan thans in een museum in München.

Prachtige poppenhuizen werden ook in de Nederlanden vervaardigd. Ze heetten hier in vroeger tijd „kabinetten". In het museum in Utrecht kun je nog een paar van die kabinetten uit 1679 en 1743 bewonderen.

Wees dus maar zuinig op je poppenhuis en poppenmeubeltjes. Misschien, dat kinderen uit later eeuwen ze dan ook nog in een museum kunnen zien.

SJORS VOORZITTER VAN DE REBELLEN-CLUB
KERMISPRET.
FIJN! KERMIS IN DE STAD! DAT ZAL IK PAPS EVEN GAAN VERTELLEN. DAN GEEFT HIJ ME WEL EEN BEETJE GELD VOOR DE KERMIS!
EEN ECHTE KERMIS?? DAT HEB IK ZELF IN GEEN JAREN GEZIEN!!
LATEN WE ER DAN VLUG HEEN GAAN, PAPS! MORGEN IS'T AFGELOPEN!!
IK HEB VIJF DOLLAR OP ZAK, WAAR NIEMAND IETS VAN AF WEET!
MET ZO'N BOM DUITEN KUNNEN WE OVERAL BINNEN GAAN!!
LATEN WE EERST IN DE DRAAIMOLEN GAAN, PAPS, EN DAN IN DE LUCHTSCHOMMEL. DAARNA GAAN WE SCHIETEN!!
WEES TOCH KALM, SJORS!
HIER MOET JE WEZEN, MENSEN!
ENTREE 25 CENT DE SNELSTE ACHTBAAN TER WERELD
ZEUR NOU NIET! WE KIJKEN EERST EENS ROND, WAT HET LEUKSTE IS!
O, PAPS, KIJK 'NS, EEN CAROUSSEL! HÈ! LAAT ME 'N RITJE MAKEN?
HEB TOCH GEDULD, SJORS! DAT KOMT WEL!
DRIE BALLEN VOOR EEN STUIVER! ALTIJD PRIJS!
WANNEER U DE RONDE SCHIJF RAAKT, KRIJGT U EEN MOOIE PRIJS!
IK ZIE ER MOOIE PRIJZEN BIJ. MAG IK UITZOEKEN ALS IK WIN?
TOON UW HANDIGHEID EN RAAK DE SCHIJF
NATUURLIJK, MENEER! U KUNT KIEZEN TUSSEN EEN PENDULE, EEN PRACHTIGE LAMP, EEN POP, EEN FOTOTOESTEL, ENZ.
HÈ, TOE, PAPS, LAAT MIJ 'NS PROBEREN!
WACHT, IK ZAL HET JE EERST 'NS VOORDOEN. TOEN IK JOUW LEEFTIJD HAD, WAS IK DAAR REUZEGEHAAID IN. EERST MOET JE EEN AANLOOP NEMEN.. EN DAN....
MIDDEN OP DE ···· SCHIJF!!
U BENT MIJ TE GEHAAID! DIE PENDULE KOST ME TWINTIG DOLLAR. BETAAL MAAR GAUW! ..OF...!
..IK HEB MAAR 5 DOLLAR OP ZAK.
?
ZIE JE NOU WEL, PAPS. IN DE DRAAIMOLEN BEN IK NIET EENS GEWEEST. U BENT UW 5 DOLLARS KWIJT EN EEN BLAUW OOG TOE!
HOU JE MOND EN VLUG NAAR HUIS!
BRAKKER